

דברי הכנסת

כנס מיוחד

הישיבה המאה-ושלושים-ושלוש של הכנסת הארבע-עשרה
יום שני, י"ב בתשרי התשנ"ח (13 באוקטובר 1997)

ירושלים, הכנסת, שעה 11:02

[...]

תפקודו של ראש הממשלה

היו"ר ד' תיכון:

אני עובר לסדר-היום: תפקודו של ראש הממשלה. חבר הכנסת אורי אור, חמש דקות, בבקשה.

אורי אור (העבודה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אינני רוצה להיכנס לדיון על חשיבותו או חשיבות השתתפותו של ראש הממשלה בדיון הזה. אבל, אדוני היושב-ראש, מאחר שהערת פה שראש הממשלה הזה נתקף אישית הרבה יותר מראשי ממשלה אחרים – אינני בטוח בעניין הזה. אני זוכר פה את חבר הכנסת לנדאו ואחרים תוקפים את יצחק רבין, זכרו לברכה, ואת שמעון פרס, ייבדל לחיים ארוכים, התקפות שלא היו כדוגמתן.

שבח וייס (העבודה):

וגידופים.

אורי אור (העבודה):

גידופים, התקפות והכול. לבוא היום ולומר שראש הממשלה הזה מותקף על-ידי האופוזיציה יותר מאשר ראשי ממשלה שלנו – לא היו דברים מעולם.

אני רוצה לומר פה, שאני דווקא מברך על כך שהשר איתן ישיב. אני אומר את זה כי אני מקווה מאוד שתשובותיו תהיינה טובות יותר. אבל אני כבר אומר לך, שהדיון הזה לא יתלהם. אם אתה לא תסתכל על הטלוויזיה ותיתן תשובות שהאופוזיציה אשמה, שיושב-ראש מפלגת העבודה אשם והתקשורת אשמה – הדיון יהיה הוגן.

אני מעיר פה הערה לנו, למפלגת העבודה. יש ויכוח גדול במפלגת העבודה על עמדתו של יושב-ראש המפלגה אהוד ברק, על האחריות שהוא גילה. לבוא בזמן שעשרות אלפי מחבלים חוגגים בעזה ולומר שעמדת מפלגת העבודה היא שעוזרת לטרור – זו פשוט בדותה, ואני מקווה שהשר המשיב בשם הממשלה לא ישתמש בה.

דבר נוסף, השר איתן. רבותי, הדיון היום איננו על המלחמה בטרור. הדיון היום הוא על תפקוד ראש הממשלה. אני מציע לכולנו לזכור את זה, משום שהמלחמה בטרור הובסה תבוסה אדירה על-ידי פעילות ראש הממשלה בירדן. הרצון של ראש הממשלה לתאר את המלחמה שלו בטרור כחובקת עולם, והיא ואין בלתי, נחל כישלון חריף מאוד. עשרות אלפי המחבלים ששחררו עם יאסין לחופש – לא מבתי-סוהר, בזה שהם הופיעו תחת שלטון הרשות הפלשתינית באיצטדיון, תחת שמירת הרשות הפלשתינית, דבר כזה לא היה מזמן, הצלחה כזאת לא היתה מזמן ל"חמאס" בתקופה של כל שלטון אחר שהיה.

תראו את הפרדוקס. ראש הממשלה הזה, שוויתר על ההסגרה של אבו-מרזוק – דרך אגב, הסגרה שיצחק, זכרו לברכה, קיבל אותה בהחלטת קבינט – יצא לפגוע באדם משני לחלוטין לאבו-מרזוק. אבו-מרזוק חופשי, משעל חופשי, ויאסין מסתובב היום ומנהיג מחדש את ה"חמאס" בעזה – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

לא יכול להיות יפה מאוד.

אורי אור (העבודה):

יפה מאוד הוא מסתובב. אני שומע את השר לביטחון פנים שאומר לי בהערת אגב: היה לנו תכנון לשחרר אותו מסיבות הומניטריות. ראו, רבותי, את ההבדל הגדול שהיה לו היה השיח' יאסין משוחרר באמת מסיבות הומניטריות על-ידי ממשלת ישראל, וכך הוא היה מופיע בעזה כחלק מתהליך של הפשרת יחסים בינינו לבין הרשות או בינינו לבין ה"חמאס".

הנזק למלחמה בטרור הוא אדיר, ועל כך, השר איתן, אני מבקש שתענה לי בפעם הראשונה, מה לדעתך באמת תרמה הפעולה הזאת למלחמה בטרור, בלי לעשות השוואות שאינן ממין העניין כמו שעשה ראש הממשלה שלך מעל מסכי הטלוויזיה. אני סומך עליך שתיתן תשובה אמיתית.

הנושא השני שעומד לדיון פה, רבותי, הוא מהות ההחלטה, ולא נוהל קבלת ההחלטה. לדעתי, נוהל קבלת החלטה חשוב, אבל הוא משני. מהות ההחלטה שקיבל ראש הממשלה לפעול בירדן היא שעומדת פה לדיון, לדעתי, בחשיבות ראשונה. ההחלטה הזאת, ידידי השר איתן, שר המדע, היא החלטה חסרת אחריות, החלטה מטופשת, ודיברתי בפתיחתי על הנזק שהיא גרמה למלחמה בטרור.

יש פה לפחות חבר אחד מש"ס, ואני שמח שהוא פה. שר הפנים לשעבר, חבר הכנסת אריה דרעי, שאני מאוד מעריך את דעתו, קובע שראש הממשלה פעל כסרגל. אני לא יודע איפה חבר הכנסת דרעי למד הנדסה, איפה הוא למד סרטוט; לי נראה שהוא פעל יותר כמחוגה מאשר כסרגל. איפה הסרגל? האם הוא התייעץ עם שר הביטחון?

קריאה:

אורי אור (העבודה):

תשמע מה שאומר שר הביטחון. הוא יושב פה, עכשיו הוא הגיע. ברכותי לשר הביטחון.

האם התייעץ ראש הממשלה עם שר הביטחון? האם התייעץ ראש הממשלה עם שר החוץ? הקשבתי לשר החוץ. לצערי הרב, גם שר הביטחון, גם שר החוץ וכל שרי הממשלה לא אמרו מלה כאשר היה הדיון לאחר שהוחזרו שני הבחורים; לא שמעתי מהם מלה. התגובות הגיעו מאוחר ודרך התקשורת – שהם מאוד כועסים שלא התייעצו אתם. זאת השאלה שגם השר איתן צריך לענות עליה, אם הוא מקבל שמהות ההחלטה איננה טובה, איך הגיעו להחלטה כזאת.

אני שומע את ידידי חבר הכנסת לובוצקי מדבר על מועצה לביטחון לאומי, שהיא תפתור את הבעיה. אם ראש הממשלה לא מתייעץ עם שר החוץ, אם הוא לא מתייעץ עם שר הביטחון, אם הוא איננו מתייעץ עם ראשי זרועות מודיעין אחרות, אז למה שיתייעץ עם מועצה לביטחון לאומי, אם תקום? יש לו מועצה לביטחון לאומי מצוינת, תאמין לי. תראה מי זה ראש אמ"ן, תראה מי זה הרמטכ"ל, תראה מי זה סגן הרמטכ"ל, תראה מי האלופים, תראה את שר החוץ, תראה את שר הביטחון. מה זה? מועצה רעה לביטחון לאומי? אבל הוא לא התייעץ אתה. אז למה שהוא יתייעץ עם מועצה לביטחון לאומי שאתה תקים לו? ואינני רוצה להיכנס כרגע לוויכוח. הוא איננו מתייעץ, כי הוא חושב שהוא יודע הכול.

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

החוק מחייב אותו.

אורי אור (העבודה):

שמעתי, החוק מחייב אותנו. אז הנה לך דוגמה טובה מאוד של קבוצת אנשים טובה, שכל הבית הזה מעריך אותה. הם לא ידעו ולא התייעצו אתם. וכרגע אני לא אומר מלה על כל ההדלפות – מה ידעו במוסד ומה אמר המוסד ואיך הגיעו לצורת קבלת ההחלטה. העובדה היא שההחלטה גרועה ביסודה; העובדה היא שכל נוהל קבלת ההחלטות פגום, והשאלה עכשיו היא, רבותי, לאן אנחנו הולכים מפה? מה המשמעות, השר מיכאל איתן? זו שאלה נוספת שאני מבקש שתענה לי עליה לאחר השאלות ששאלתי פה על שר החוץ ועל שר הביטחון ולמה לא התייעצו אף לא עם אחד מהם לפני פעולה כזאת. אני אומר לך באחריות – ולא אנקוב בשמותיהם של ראשי הממשלה מהתנועה שלי: יצחק רבין, זכרו לברכה, ושמעון פרס, ייבדל לחיים ארוכים – אצל שמיר ובגין זה לא היה קורה. ועם שניהם עבדתי בחלק מהתפקידים שלי, ואני אומר לך שהם היו מתייעצים לפחות עם כל האנשים שהזכרתי פה לפני שהיו מגיעים להחלטה כזאת.

היו"ר ד' תיכון:

לסיים.

אורי אור (העבודה):

לכן, רבותי, אנחנו עומדים כרגע בפני מצב של כישלון גדול מאוד במלחמה בטרור. שיח' יאסין שוחרר. ראש הממשלה, דרך אגב, לא מזכיר במלה אחת בכל הדברים שלו ששיח' יאסין שוחרר. כנראה פינקלשטיין אמר לו שלא טוב להזכיר את זה. רבותי, שוחררו מחבלים, ועוד 40 מחבלים בדרך. ואז ראש הממשלה בא ואומר מול פני האומה: אני לוקח אחריות אישית.

אדוני היושב-ראש, השר המשיב, אני רוצה שתבהירו לי פה מה המשמעות של אחריות אישית במצב שנוצר. אני אינני רואה שום אחריות אישית. לכן, רבותי, התביעה היא לוועדת חקירה ממלכתית, כי רק היא יכולה באמת לבוא ולומר מה היא אחריותו האישית של ראש הממשלה, איפה האחריות של ראש המוסד, ורבותי, שר הביטחון, איפה האחריות של הממשלה כולה ושל הקבינט, שעמד ובחלקו עדיין עומד מאחורי ראש הממשלה. תודה רבה, אדוני.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. חבר הכנסת מיכה גולדמן. אחריו ישיב השר מיכאל איתן. חמש דקות, בבקשה.

מיכה גולדמן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני הייתי שואל קודם כול איפה ראש הממשלה. אבל אני אגיד לכם איפה ראש הממשלה. ראש הממשלה לא נמצא כאן, משום שהוא ודאי נמצא עכשיו מול מקרן או מסך של טלוויזיה אמריקנית, ושם הוא שוב רוצה לתקוף את האופוזיציה. זה יותר חשוב לו מאשר להופיע מול חברי הכנסת, מול האומה, ולבוא ולומר כאן מעל הבמה: אני מתפטר מרצף של כישלונות של שנה וחצי, שאני מוביל את העם הזה לדרך ללא מוצא.

אין תחום שבו הממשלה הזאת בהנהגתו של ביבי נתניהו יכולה לבוא ולומר כאן מעל הבמה: הגענו להישג. דבר אחד הוא כן יכול לבוא ולומר: הגענו להישג של יחסים פחות טובים עם מדינות המערב, עם אותן מדינות ערביות שחתמנו אתן שלום, שחתם אתן שלום מנחם בגין, זיכרונו לברכה, שחתמו אתן שלום יצחק רבין, זיכרונו לברכה, ושמעון פרס, שיזכה לחיים ארוכים. כאן יכול לעמוד על הבמה ראש ממשלה שיכול להצביע רק על כישלונות.

היום אנחנו יכולים לבוא ולומר כאן מעל הבמה בלב שלם, כאנשי האופוזיציה, שהאלטרנטיבה לשלטון הזה היא מפלגת העבודה, שיכולה להצביע על הישגים בארבע השנים שבהן היא הנהיגה את העם. רק אתמול ראינו ניסיון נוסף של הממשלה הזאת למחוק את ההישגים של השלום, את הסכמי השלום של יצחק רבין, זיכרונו לברכה. משרד החינוך, התרבות והספורט של מדינת ישראל הכין תוכנית שמתעלמת מהישגי השלום – – –

עמנואל זיסמן (הדרך השלישית):

מרכז שזר.

מיכה גולדמן (העבודה):

חבר הכנסת זיסמן, יושב-ראש ועדת החינוך והתרבות, יודע יפה מאוד: מה זה מרכז שזר? זה מרכז שקיבל סיוע כספי ממשרד החינוך כדי להכין תוכנית שאותה רוצה לאמץ משרד החינוך. ושמחתי שתמכת בכך שהנושא הזה לא יעלה ולא יהיה.

עמנואל זיסמן (הדרך השלישית):

גם הסכם השלום עם מצרים הוא – – –

מיכה גולדמן (העבודה):

אני יודע את הערכתך ליצחק רבין, זיכרונו לברכה.

צבי הנדל (מפד"ל):

אתה ממליץ לבטל את התקציב למרכז שזר?

מיכה גולדמן (העבודה):

לא המלצתי. כאן, מעל הבמה הזאת, אני חוזר ואומר: אנחנו נמצאים באחת התקופות הקשות של מדינת ישראל. ואמרנו תמיד – וכך ננהג גם בעתיד – נהיה תמיד רשת ביטחון בכל מה שקשור לביטחונם של חיילי צה"ל, בכל מה שקשור לביטחונה של מדינת ישראל. נהיה רשת ביטחון לכל תהליך שיוביל לשלום, לביטחון של מדינת ישראל, ולא לאותו שלום בטוח שהבטיח לנו ראש הממשלה, כראש אופוזיציה קודם לכן, מעל הבמה הזאת ובמות אחרות. אותו ראש ממשלה שיומיים לפני האסון בשוק מחנה-יהודה התרברב מול כתבים ואמר: הצלחתי למגר, הצלחתי להביא ביטחון אישי לכל אחד.

אני חוזר ופונה לראש הממשלה, שלא נמצא אתנו כאן, שממשיך לזלזל בחברי הכנסת ובכנסת ולא מגיע לכאן: יש לי הערכה לשר מיכאל איתן, אבל בימים שכאלה צריך לעמוד על הבמה ראש ממשלה ולדבר אל חברי הכנסת. ראש הממשלה צריך לבוא ולומר לעם: הפסקת תהליכי השלום הביאה לאבטלה גדולה, הביאה למשבר בערי הפיתוח, הביאה לקיפאון הכלכלי במדינת ישראל, פגעה ביצוא של מדינת ישראל. משקיעים לא רוצים להגיע למדינת ישראל ולהשקיע בה.

זאת מדינה פחות חשובה – כשרק עד לפני שנתיים זו היתה מדינה שראינו שמשקיעים עומדים בתור ורוצים לבוא להשקיע בה ולפתח כלכלה כדי ליצור במדינת ישראל מקומות עבודה לצעירים יוצאי הצבא, לעולים החדשים, לערבים הישראלים, שכולם יחד ראו בפריחה שבאה בעקבות השלום – דף חדש למדינת ישראל; מדינה שמשכה משקיעים. לפני שנתיים הסתובבו מנהיגי הארץ הזאת בעולם, וראו במנהיגי מדינת ישראל מנהיגי העולם. כל מנהיג בכל ארץ רצה לפגוש אותם; ואיך נאמר כאן? מדינת ישראל הפכה להיות מדינה שעולים אליה לרגל. לא היה שבוע שלא היו כאן שניים או שלושה מנהיגים שבאו לבקר ולראות את המתרחש, את ההתפתחות של המדינה הזאת.

ולמה הגענו? הגענו לכך שפתחו את המנהרה, ואמרו: המנהרה הזאת תפתח את התיירות לירושלים. מה היא פתחה? הרג של חיילים, פגיעה בביטחון מדינת ישראל, אי-עלייה לירושלים. למה הגענו? ואני נמנה עם אלה שרוצים לראות את ירושלים חזקה ורוצים לראות את ירושלים מחוזקת. אני רוצה לראות את היישובים הסובבים את ירושלים ממשיכים להתפתח, ואני רוצה לראות את היישובים האלה נותנים את הכוח ואת היכולת להיותה של ירושלים בירתנו לנצח. ולמה מוביל ראש הממשלה? הוא בא ואמר: שמעון פרס הוא זה שחוצה את ירושלים; והאיש שמביא לחצייה של ירושלים הוא ביבי נתניהו. ולכן – –

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת יהושע מצא, אמור לחבר הכנסת בייגה שוחט – –

שר הבריאות י' מצא:

אברהם שוחט (העבודה):

לא הצטרפתי לממשלה.

שר הבריאות י' מצא:

זה ---

היו"ר ד' תיכון:

אתה יודע, כשישב שם הייתי בר-מחלוקת שלו, אבל כיבדתי אותו. כל דבר בעתו. בבקשה.

מיכה גולדמן (העבודה):

למה הגענו בעקבות הכישלון בירדן? הגענו למציאות שהיום אנחנו רואים במדינת ישראל אנשים עצובים, אנחנו רואים במדינת ישראל אנשים אשר שואלים את עצמם לאן אנחנו מובלים.

המדינה הידידותית ביותר בין מדינות ערב שעשינו אתה שלום היא ירדן, והיא הגיעה למצב שהיא לא רוצה לראות את ביבי נתניהו, כי היא ניצבה בפני מציאות שבה יש החלטה של אדם שמוכיח חוסר בגרות, חוסר ניסיון. לכן, אין דרך אחרת אלא לבקש מראש הממשלה: לך הביתה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה לחבר הכנסת מיכה גולדמן. אדוני השר מיכאל איתן ישיב.

חגי מירום (העבודה):

ישנו כאן שר הביטחון, מדובר בסוגיות ביטחוניות, אולי כדאי ששר הביטחון יגיד משהו. מה השר איתן, שהוא שר המדע --- יש פה שר הביטחון. סליחה, אני מצטער, לא הבאתי בחשבון שהוא לא ידע.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת מירום, למה אתה מזלזל בשר מיכאל איתן?

רבותי, האם אני צריך להבין שתור הקואליציה נגמר ומעכשיו לא יהיה אפשר לדבר?

חיים רמון (העבודה):

אם אתה חושב ששר המדע מתאים, השימוש באמצעים מדעיים – – –

שר המדע מ' איתן:

בערך כמו ששר הבריאות התאים בזמנו לתקן את החוליים של הממשלה הקודמת.

נעמי חזן (מרצ):

אדוני, לפחות זה היה השר המקשר.

היו"ר ד' תיכון:

גברתי.

שר המדע מ' איתן:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מציע שבדיון הזה, שהועלו בו סוגיות עקרוניות, אולי סוגיה עקרונית אחת בולטת, נשתדל לנהוג כפי שהעם מצפה שנבחריו ינהגו – –

אפי אושעיה (העבודה):

מה אתה מטיף לנו מוסר? ראש הממשלה ברח.

שר המדע מ' איתן:

– – כפי שראוי שננהג בנושא שנוגע למאבקנו בטרור.

המאבק בטרור לא נולד היום, תולדותיו הן כתולדות הציונות. מיום שהגיעו הציונות והמפעל הציוני לארץ-ישראל התחיל ממול מאבק טרוריסטי על מנת לעצור את המפעל הציוני, לפגוע בו ולחסל אותו. המאבק הזה הוא מאבק של דורות; כפי שאמרת, הוא לא התחיל היום, ולצערנו הרב הוא לא יסתיים היום.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

מה זה קשור?

הי"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת דהאמשה, אני לא חוזר על המופע של הישיבה הקודמת.

אפי אושעיה (העבודה):

הבטיחו לנו שלום וביטחון.

הי"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת אושעיה, שמעת? אני לא חוזר. הוא עדיין לא הצליח להשלים משפט אחד.

אפי אושעיה (העבודה):

באיזו זכות הוא מטיף לנו מוסר?

הי"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת אושעיה, הרי הוא לא צריך לקבל ממך רשות כדי לדבר; אותו דבר חבר הכנסת דהאמשה. לא יכול להיות שלא תאפשרו לדבר.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

נאפשר, אבל – – –

שר המדע מ' איתן:

המאבק בטרור היו בו הצלחות רבות, היו כישלונות. מובן שההצלחות היו רבות יותר, וחרף הטרור הערבי וחרף ניסיונותיו הגענו לאן שהגענו.

באחד השלבים של המאבק בטרור הזה, כאשר היתה ממשלה שמורכבת מהאנשים באגף הזה של הבית, קיבלנו מכות קשות וכואבות בפיגועים. אחת ההצעות שעלתה אז, נוכח גל חדש של פיגועים וסגנון שקשה להיאבק בו של פיגועי התאבדות שלא הכרנו קודם לכן, היתה ההצעה: נציב שומרים באוטובוסים. זו היתה הצעה שבמחשבה שנייה הסתבר שאין לה שום ערך.

אורי אור (העבודה):

היא הרבה יותר מאשר לפעול בירדן.

שר המדע מ' איתן:

הסתבר שאין לה שום ערך, כי את המפגע באוטובוס, או את המפגע שמגיע לשוק מחנה-יהודה עם אותו תיק "ג'יימס בונד" אי-אפשר לעצור על-ידי שומר בשוק, אי-אפשר לעצור על-ידי שומרים באוטובוסים; הוא יתפוצץ יחד אתם. המלחמה בסוג הטרור הזה איננה על-ידי מניעה והתגוננות, היא על-ידי התקפה. היא איננה על-ידי זה שמחכים לדקה התשעים ועוצרים את הטרוריסט. היא על-ידי זה שהולכים למקומות שבהם מציידים אותו באותה מזוודת "ג'יימס בונד", שהולכים למקומות שבהם מארגנים את הכספים, מגייסים את האנשים ועושים אינדוקטרינציה לאנשים שהולכים אחר כך למבצעי הטרור, לאותה תשתית טרור.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

שר המדע מ' איתן:

אני שואל אתכם: האם על הנושא הזה יש חילוקי דעות? הרי כל מנהיגי המדינה הזאת וכל מנהיגי הציונות חזרו פעם אחר פעם על המחויבות הברורה: אנחנו נכה בטרור בכל מקום ובכל עת שנחפוץ –

אורי אור (העבודה):

וליד צאדק חאג'י-יחיא (מרצ):

שר המדע מ' איתן:

– לא ניתן לתשתית הטרור שום רגע של מנוחה, שום מקום של התארגנות חופשית ושום מקום שבו הוא יוכל להתארגן בשקט.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אלופי השלומיאליות אתם.

שר המדע מ' איתן:

מובן שהמאבק הזה בטרור אינו מחייב תגובה ללא מחשבה, אבל הוא כן מחייב אותנו, את כולנו, לעמוד מאחורי האמירה הברורה – אני לא רוצה לצטט, יש כאן רבים שאמרו את המשפטים האלה, אולי כולכם: נכה בטרור. אני רוצה שיקום כאן היום יושב-ראש האופוזיציה – לא אתה, חבר הכנסת אורי אור, סגן שר הביטחון לשעבר – ויגיד: אני רוצה שתהיה מדיניות שלפיה תהיה מדינה כלשהי שבה אנחנו מודיעים מראש שלא נפעל – – –

אורי אור (העבודה):

עכשיו יש מדינה כזאת, אתם יצרתם אותה.

שר המדע מ' איתן:

אין דבר כזה. אתם לא תיתנו, כך אני מאמין, וגם אתם לא תרשו אם אי-פעם תחזרו לשלטון – לא בדרך הזאת – שתהיה מדינה כלשהי, ידידותית ככל שתהיה, שבה יכינו את הפיגועים, שראש הנחש יכין בה את הארס, ואנחנו נחכה בשקט עד שיהיו פיגועים, עד שיהיו קורבנות, וננחם את העם ונאמר: אין מה לעשות – אלה קורבנות השלום.

אורי אור (העבודה):

אני לא מאמין למה שאתה אומר.

שר המדע מ' איתן:

בעצמכם הבנתם שהדרך הזאת איננה הדרך; אל תגנו עליה היום. בעצמכם הבנתם שהמדיניות הזאת הובילה בסופו של דבר לשלוש שנים שהיו בהן פיגועי שיא בכל הזמנים – – –

אפרים סנה (העבודה):

הוויכוח הוא על הטמטום, על חוסר אחריות, אין ויכוח על המאבק בטרור; הנוהל דפוק.

שר המדע מ' איתן:

אני מקווה שאנחנו שותפים לפחות בכך שאותן שנים של פיגועים חסרי תקדים לא יחזרו לעולם ונעשה יחד כל מאמץ אפשרי על מנת להילחם בטרור.

ידידי מספסלי האופוזיציה, אני קורא לכם – – –

אופיר פינס-פז (העבודה):

תקימו ועדת חקירה ממלכתית.

אפרים סנה (העבודה):

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת סנה, תירגע.

אפרים סנה (העבודה):

הוא לא נותן תשובות.

היו"ר ד' תיכון:

הוא שמע אותך, האמן לי, במשפט הראשון הוא שמע אותך.

שר המדע מ' איתן:

חברי מספסולי האופוזיציה, זכותכם וחובתכם לומר כל מה שאתם רוצים, אבל הוציאו את המאבק בטרור מכלי הניגוח שאתם מנגחים בהם. אתם יודעים יפה מאוד שהיו רגעים – אני לא רוצה לעשות הכללות, אבל גם משורות האופוזיציה – בזמן שאנחנו, כל העם, ליוונו בדאגה את שחרור הבחורים שלנו, ישר רצו לנגח.

אתם יכולים לומר לי: מיכאל איתן, תשמע, לך קל לעשות את זה, זה לא הוגן, אתה היום בממשלה, אתה רוצה להשתיק את האופוזיציה, אתה לוקח את הנושא של הטרור ואתה מבקש שבעניין הזה לא נתקוף את הממשלה. אני אומר שאני עושה את זה אך ורק משום שיש לי תקדימים להסתמך עליהם. כאשר אנחנו היינו באופוזיציה ויושב-ראש האופוזיציה היה בנימין נתניהו – –

אפרים סנה (העבודה):

תתנהג באחריות.

שר המדע מ' איתן:

– – ואתם הסתבכתם עם ביקורת מימין ומשמאל, הופיע ראש הממשלה ואמר מעל הדוכן הזה את המלים הבאות – –

נעמי חזן (מרצ):

– – – יופיע ראש הממשלה – – –

שר המדע מ' איתן:

– – אדוני ראש הממשלה, הוא אמר אז ליצחק רבין, אנחנו רוצים שתצליחו, אנחנו רוצים שמבצע דין-וחשבון – –

נעמי חזן (מרצ):

– – –

שר המדע מ' איתן:

-- יצליח.

היו"ר ד' תיכון:

בסדר, הוא שמע, הוא שמע.

נעמי חזן (מרצ):

שר המדע מ' איתן:

תן לי לסיים. אני אדע אחר כך מה ההבדלים.

היו"ר ד' תיכון:

חברת הכנסת נעמי חזן, הוא שמע.

שר המדע מ' איתן:

אני שומע בבית הזה ביקורת מימין ומשמאל וגם מתוך הממשלה – אמר אז ראש האופוזיציה – אבל אנחנו – הוא אומר לו – ניתן לך את מלוא האמון במימוש הזכות שלנו להילחם במחבלים. אתה תשדר זאת גם לעולם וגם לחבריך בממשלה.

אומר ראש האופוזיציה בנימין נתניהו, ובתקופה הרבה יותר פרובלמטית, ממש סמוך לבחירות, בתחילת שנת 1996. הסתבכתם בנושא --

סופה לנדבר (העבודה):

שר המדע מ' איתן:

— "ענבי זעם" בזירה הבין-לאומית. ישראל היתה מבודדת. התקפות על ישראל. היו שם — אני לא רוצה להגיד את הביטוי הזול הזה: פאשלה — היו תקלות מבצעיות ערב הבחירות. מופיע ראש האופוזיציה ולא מצטרף לניגוח ולא בא ואומר: עשיתם פאשלות, ולא אומר: עשיתם תקלות, אלא הוא אומר ההיפך מכך. הוא אומר לכם; אדוני היושב-ראש, הוא אומר כאן — — —

אברהם שוחט (העבודה):

מיקי, מיקי — — —

שר המדע מ' איתן:

— — — על הממשלה יש — — —

אברהם שוחט (העבודה):

— — —

שר המדע מ' איתן:

תן לי לסיים, בייגה.

אברהם שוחט (העבודה):

— — — תקרא את זה, למה הגעתם. לך תקרא מה כותבים עליו בעיתונים.

שר המדע מ' איתן:

חבר הכנסת אברהם שוחט, אני חוזר ואומר, שאני מבקש מכם לגלות אותה מידה של אחריות. כאשר עמד כאן ראש האופוזיציה בנימין נתניהו ועשיתם מבצע שהיו בו חריקות והיו בו תקלות והיו בו פגיעות שלא לצורך, הוא לא עמד כאן ונזף, אלא אמר: כולנו נהיה אחראים — — —

קריאה:

שר המדע מ' איתן:

אני אקרא לך.

קריאות:

שר המדע מ' איתן:

אם ייכשל המבצע ---

היו"ר ד' תיכון:

רבותי. חבר הכנסת בייגה שוחט.

אברהם שוחט (העבודה):

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת בייגה שוחט.

שר המדע מ' איתן:

ממשלת ישראל היתה מבודדת, גינניים בכל העולם, ובראש האופוזיציה עמד מנהיג אחראי, בנימין נתניהו, ואמר את המלים האלה ---

אופיר פינס-פז (העבודה):

--- תתבייש ---

שר המדע מ' איתן:

--- אדוני היושב-ראש ---

אופיר פינס-פז (העבודה):

מיכה גולדמן (העבודה):

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת גולדמן, הואיל בטובך לשבת.

קריאות:

שר המדע מ' איתן:

אני אוכל להמשיך?

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת פינס.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אפי אושעיה (העבודה):

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת אושעיה, אתה רוצה להירגע? מה קרה לך היום?

אפי אושעיה (העבודה):

שר המדע מ' איתן:

אני מצטט ---

היו"ר ד' תיכון:

אתה היום התורן?

שר המדע מ' איתן:

אולי ---

היו"ר ד' תיכון:

אני מבקש ממך עוד הפעם ועוד הפעם ועוד הפעם, תאפשר לו לדבר. הוא לא זקוק לאישורך. איש לא זקוק לאישורך.

שר המדע מ' איתן:

חבר הכנסת אושעיה, אני לא יודע אם זה מדעי או לא מדעי, אני מצטט דברים מתוך הפרוטוקול של הכנסת, ואם אתה חושב שהפרוטוקול לא משקף את הדברים שנאמרו, אתה יכול ללכת ולתקן אותו. נדמה לי שהדברים מדויקים. ראש האופוזיציה אמר אז, באותה תקופה קשה: אדוני היושב-ראש, אין זה רגע קל, ועל כולנו לתת את התמיכה כדי להשלים את יעדי המבצע. אם יושלמו יעדי המבצע, ירווח לכולנו. אם ייכשל המבצע – הכישלון יהיה על כולנו. כך נוהגת אופוזיציה אחראית.

קריאות:

שר המדע מ' איתן:

כאשר אין חילוקי דעות – – –

קריאות:

אורי אור (העבודה):

הוא לא עונה על זה.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת אורי אור, מותר לי לעוץ לך עצה? אל תצעק. הקול של שנינו לא בנוי לצעקות.

שר המדע מ' איתן:

– – – כאשר אין חילוקי דעות על יעדי המבצע. ואני חוזר ואומר, שאני בהחלט מקווה שאין חילוקי דעות על יעדי המבצע – – –

אפרים סנה (העבודה):

יש חילוקי דעות על שיקול הדעת.

שר המדע מ' איתן:

אין חילוקי דעות על יעדי המבצע, ולכן – – –

קריאות:

שר המדע מ' איתן:

אין חילוקי דעות על יעדי המבצע – – –

היו"ר ד' תיכון:

טוב, בסדר, שמענו שיש חילוקי דעות.

שר המדע מ' איתן:

– – – אתם חולקים – בבקשה.

קריאות:

היו"ר ד' תיכון:

שמענו. הרי אמרת שש פעמים.

קריאות:

אברהם שוחט (העבודה):

שני שרים בממשלה אמרו שהם לא היו תומכים בזה אם הם היו יודעים ---

שר המדע מ' איתן:

הממשלה הזאת מאוחדת כפי שלא היו ממשלות שנים רבות. הממשלה הזאת נתנה גיבוי מלא לראש הממשלה ולראש המוסד על בסיס הדיווחים שהתקבלו, והממשלה הזאת, על מנת למנוע תקלות בעתיד, תקלות מבצעיות, הקימה את ועדת הבדיקה על מנת שאפשר יהיה להפיק לקחים ---

קריאות:

שר המדע מ' איתן:

--- והממשלה הזאת ---

היו"ר ד' תיכון:

רבותי. חבר הכנסת אושעיה, אתה לא צריך לקום. לא קראתי לך לקום. הואל בטובך לשבת. חבר הכנסת חאג' יחיא, מה קרה לך היום שאתה צועק כל הזמן?

שר המדע מ' איתן:

כאשר אנחנו מדברים על נושא ועדות החקירה, אז עם כל הכבוד, אני מבקש מאוד: קצת פרופורציות. היו בתולדות המדינה כישלונות רבים במאבק בטרור, האם גם אז קמתם וצעקתם שצריך להקים ועדת חקירה ממלכתית? היה כישלון בפרשת לילהאמר, זה לא דומה? מדינה ידידותית. היתה תקלה, תקלה בזהיו, נגרם נזק קשה מאוד ---

קריאות:

אפרים סנה (העבודה):

--- יש הבדל בין תקלה מבצעית לבין החלטה מדינית מטומטמת --- אחרות ---

שר המדע מ' איתן:

חבר הכנסת אפרים סנה, אני שמעתי ויודע ציטטה מפיו. כאשר היו הפיגועים אתה אמרת, אתה אמרת אז בתגובה על פיגועי ה"חמאס", ואני מצטט אותך, אולי לא במלה מדויקת כזאת או אחרת, אבל את רוח הדברים, אתה אישית אמרת: עלינו להילחם בטרור ה"חמאסי" בכל מקום, כמו שהיה במינכן ---

אפרים סנה (העבודה):

נכון מאוד.

שר המדע מ' איתן:

--- בכל מקום. גם ירדן זה כל מקום.

קריאות:

שר המדע מ' איתן:

גם ירדן זה כל מקום.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת סנה.

שר המדע מ' איתן:

כל מקום זה גם ירדן. אם המבצע הזה ---

אפרים סנה (העבודה):

שר המדע מ' איתן:

אם המבצע הזה ---

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת סנה.

שר המדע מ' איתן:

אם במבצע הזה לא היתה קורית תקלה מבצעית והוא היה מצליח, הייתם אומרים: בשכל, מצוין ---

קריאות:

חיים רמון (העבודה):

--- עוד יותר גרוע. היה עוד יותר גרוע.

שר המדע מ' איתן:

--- צריך לעשות כך, זאת מדיניותנו. אבל אתם תופסים ---

חיים רמון (העבודה):

אפרים סנה (העבודה):

שר המדע מ' איתן:

אני חובב שחמט. בשחמט יש מושג "א קיביצער". "א קיביצער" לא עושה לעולם טעויות. הוא מסתכל מאחורי השחקן, ואחרי שהשחקן עושה טעויות, וכשהוא מבין, הוא אומר: שמע, טעות, טעות, טעות. אתם "קיביצערים" עכשיו. אתם "קיביצערים", אבל אתם גם מתנהגים כך. מה אתם רוצים?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

שר המדע מ' איתן:

מה אתם רוצים? אתם עצמכם אומרים כי צריך להילחם בטרור בכל מקום. הממשלה הזאת עושה את זה. היא נלחמת בטרור בכל מקום. היתה תקלה מבצעית.

חיים רמון (העבודה):

לא.

אפרים סנה (העבודה):

לא.

אורי אור (העבודה):

לא.

אברהם שוחט (העבודה):

לא.

אופיר פינס-פז (העבודה):

תתבייש לך.

שר המדע מ' איתן:

אתם עכשיו, כמו ה"קיביצער", צועקים – – –

אפרים סנה (העבודה):

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת סנה, מה קרה לך היום?

שר המדע מ' איתן:

אני רוצה לחלוק מחמאות לסגן שר הביטחון לשעבר אורי אור.

אברהם שוחט (העבודה):

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת בייגה שוחט, תירגע. גם אני קורא את ה"אקונומיסט".

חיים רמון (העבודה):

למה הבאתם את אבו-מרזוק, שהוא בכיר ממשעל, לירדן? הוא יותר בכיר. תגיד למה.

שר המדע מ' איתן:

אני אשיב לך. ההחלטות – – –

אורי אור (העבודה):

– – –

דוד צוקר (מרצ):

– – –

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, זה לא הולך כך. חבר הכנסת דדי צוקר, הוא מדבר.

דוד צוקר (מרצ):

רציתי לומר לו, שראש הממשלה הוא ה"קביצער" של עצמו, והוא צריך להגיד לעצמו: טעות, טעות.

שר המדע מ' איתן:

אני מציע שביתת נשק לשתי דקות. רציתי לחלוק מחמאה לאורי אור, אז תנו לי לפרגן לו. באחד הראיונות של חבר הכנסת אורי אור ברדיו שמעתי אותו אומר, שיש שאלות בדמוקרטיה, שבסופו של דבר מי שצריך להכריע בהן זה העם, זה הציבור. למישהו יכולה להיות השגה על נכונות המדיניות של

הממשלה הזאת. אבל הפלת ממשלה לא נעשית על-ידי ועדות חקירה. הפלת ממשלה נעשית כאן, בבניין הזה, על-ידי רוב שאתם לא מצליחים לגייסו. הפלת ממשלה נעשית בבחירות, שב-20 השנה האחרונות לא הצלחתם בהן במיוחד. זאת הדרך להפיל ממשלה, לא באמצעות ועדות חקירה.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

גם זה יבוא.

וליד צאדק חאג'י-יחיא (מרצ):

שר המדע מ' איתן:

פעם אחר פעם אתם נוקטים כל מיני תרגילים עקיפים על מנת להפיל את הממשלה הזאת, ולא בדרך הישירה. התפרסמו תוצאות הבחירות, הגשתם ערעור, אמרתם: לא ספרו נכון את הקולות, היה צריך לעשות חישוב אחר של ספירת הקולות, בנימין נתניהו לא נבחר. זה נפל. אחר כך אמרתם: תוצאות הבחירות זויפו. אחר כך אמרתם: יש כשל מוסרי, רצחת וגם ירשת. כאילו לא היו בחירות והעם לא קבע. אחר כך, בכל הזדמנות, אמרתם כל מיני דברים. כאן עלתה אחת הדוברות הבולטות ואמרה: נתניהו הוא סוכן ה-CIA.

וליד צאדק חאג'י-יחיא (מרצ):

אולי תדבר לעניין?

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

שר המדע מ' איתן:

אחר כך רציתם ועדות חקירה, כל יום ועדת חקירה.

יכול להיות שיש לכם השגות על הממשלה, ובטוח שאתם רוצים שהממשלה הזאת תיפול. תעשו את זה בדרך שעושים בממשל דמוקרטי, על-ידי פתק הבוחר, על-ידי הצבעה בכנסת, והשאירו לשיקול דעתו

של הבוחר את ענייני המדיניות. אין לי ספק, שבתום ארבע שנים, כאשר נתניהו וממשלתו והקואליציה יתייצבו בפני הבוחר, והבוחר יצטרך לשאול את עצמו אילו ארבע שנים היו טובות יותר, מכל ההיבטים, שנות השלטון של ממשלתכם או שנות השלטון של ממשלתנו, באילו ארבע שנים היו יותר או פחות פיגועים ואיך היה המצב הביטחוני, באילו ארבע שנים היה המצב הכלכלי טוב יותר – הוא ייתן את הכרעתו.

אדיסו מאסלה (העבודה):

אל תזלזל באינטליגנציה של הבוחר.

שר המדע מ' איתן:

מזה אתם פוחדים; לכן אתם מחפשים כל מיני תחליפים, של ועדות חקירה ובתי-משפט וכל מיני דרכים אחרות. כי אתם יודעים שבדרך הישרה הזאת, של כנסת, של הבחירות, אתם לא תצליחו.

אני רוצה לסיים ולומר, ואני פונה פעם נוספת, תסתכלו סביב, אנחנו כולנו סביב, מי אנחנו – – –

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

אולי תתייחס לעניין?

אורי אור (העבודה):

שום תשובה לא נתת.

שר המדע מ' איתן:

תסתכלו מי אנחנו. מי אנחנו? כולנו מיעוט ציוני קטן, בתוך מרחב ענק שנותן גיבוי לטרור, שמנסה עד היום לסייע לאותו טרור, שלא הניח נשקו לרגע. במקרה הכי טוב הם מעלימים עין. וכולנו צריכים להתמודד. אנחנו מתמודדים ביחד. הקורבנות הם קורבנות שלנו. הלוחמים הם לוחמים שלנו. אנא, הוציאו את המאבק בטרור מהניגוח האופוזיציוני.

היו"ר ד' תיכון:

תודה.